

Kommunstyrelsen

Förslag till revidering av kommunfullmäktiges arbetsordning

Förslag till beslut

Förslag till kommunfullmäktige

1. Möjligheten att lämna medborgarförslag i Eskilstuna kommun ska upphöra från och med 2018. Sista dagen att lämna in medborgarförslag är den 31 december 2017.
2. Kommunledningskontorets förslag till reviderad arbetsordning för kommunfullmäktige antas och träder i kraft den 1 januari 2018.
3. Kommunstyrelsen får i uppdrag att, i samråd med kommunfullmäktiges presidium, ta fram ett förslag till ny arbetsordning för kommunfullmäktige, vilken ska gälla från och med den 15 oktober 2018 då den nya mandatperioden inleds. Kommunstyrelsens förslag ska överlämnas till kommunfullmäktige så att beslut kan fattas senast vid sammanträdet den 13-14 juni 2018.

Ärendebeskrivning

Kommunledningskontoret har tagit fram ett förslag till revidering av kommunfullmäktiges arbetsordning. Den reviderade arbetsordningen föreslås träda i kraft den 1 januari 2018. Följande ändringar föreslås.

Ny kommunallag

Från och med den 1 januari 2018 ersätts en nuvarande kommunalagen med en ny, omarbetad kommunallag. Den nya kommunallagen innebär att en del justeringar behöver göras av kommunfullmäktiges arbetsordning inför årsskiftet.

Begreppet ”kungörelse” tas bort i kommunallagen eftersom det uppfattas som svårbegripligt. Istället ska begreppet ”tillkännages” användas i de flesta sammanhang. När det gäller kungörelse till förtroendevalda ska detta ersättas med kallelse.

I arbetsordningen förekommer begreppet kungörelse i 5, 9 och 15 §§. I 5 § kan kungörelse ersättas med ”kallelse” och i övriga fall med ”föredragningslista”. Utöver detta föreslår kommunledningskontoret en omskrivning av andra stycket i 5 § som avser kallelse till sammanträden. Bland annat tydliggörs att kallelsen får ske elektroniskt.

En annan förändring i kommunallagen är att revisorernas sakkunniga ska ha rätt att yttra sig i kommunfullmäktige när revisionsberättelsen behandlas. Den rättigheten lyfts in i 10 § i arbetsordningen.

”Enkel” fråga och fråga i aktuell kommunal angelägenhet

I kommunallagen, såväl den nuvarande som den nya, finns möjligheten för ledamöter och tjänstgörande ersättare att ställa frågor och interpellationer. ”Fråga” hette tidigare ”Enkel fråga”, men detta ändrades i kommunallagen för några år sedan. Begreppet ”Enkel fråga” har dock levt kvar i arbetsordningen, men föreslås nu ändras till rätt term i § 16.

Utöver de möjligheter som finns i kommunallagen har Eskilstuna kommun infört ytterligare en möjlighet att ställa frågor i kommunfullmäktige – ”Fråga i aktuell kommunal angelägenhet”.

Kommunledningskontorets bedömning är att möjligheten att ställa fråga i aktuell kommunal angelägenhet idag inte fyller någon funktion som inte redan uppfylls av de frågeformer som finns i kommunallagen. De frågor som ställts kan behandlas som (enkel) fråga likaväl som fråga i kommunal angelägenhet. Att behålla båda formerna bedöms vara överflödigt, då regelverket och en modern hantering på sammanträdet av (enkla) frågor kan vara densamma som den som idag gäller för frågor i aktuella kommunala angelägenheter.

Kommunledningskontoret föreslår därför att 17 § Fråga i aktuell kommunal angelägenhet, ska tas bort ur arbetsordningen från och med den 1 januari 2018.

Medborgarförslagen avskaffas

I den av kommunfullmäktige beslutade årsplanen för 2018 framgår att möjligheten att lämna medborgarförslag ska tas bort, samt att ett system för e-petitioner ska utredas. Tidpunkten för avskaffandet av medborgarförslagen behöver preciseras ytterligare. Kommunledningskontoret föreslår därför en särskild beslutssats om att möjligheten att lämna medborgarförslag upphör vid årsskiftet. De förslag som lämnas in till och med den 31 december 2017 ska hanteras, vilket innebär att de medborgarförslag som väckts, men inte besvarats vid årsskiftet ska behandlas klart under år 2018.

Möjligheten att lämna medborgarförslag regleras i 17 a § i arbetsordningen. Kommunledningskontoret föreslår att paragrafen tas bort från och med den 1 januari 2018. Regelverket gäller dock fortsatt för de medborgarförslag som väcks före årsskiftet.

Framtagande av en ny arbetsordning

Den nuvarande arbetsordningen för kommunfullmäktige trädde i kraft den 1 januari 1998. Sedan dess har ett antal revideringar gjorts. Kommunledningskontoret ser ett behov av att se över arbetsordningen i dess helhet. Disposition och språk kan förtydligas och förenklas och sakinnehållet behöver utredas utifrån förändringar i samhälle, organisation och lagstiftning.

Kommunledningskontoret föreslår därför att kommunstyrelsen ska ges i uppdrag att se över arbetsordningen och komma med förslag på en ny arbetsordning inför den nya mandatperioden. Arbetet med översynen bör ske i nära samverkan med kommunfullmäktiges presidium. Ett beslut om en ny arbetsordning bör tas av kommunfullmäktige senast i juni månad 2018.

KOMMUNLEDNINGSKONTORET

Pär Eriksson
Kommundirektör

Lena Lundberg
Administrativ direktör

ARBETSORDNING FÖR KOMMUNFULLMÄKTIGE I ESKILSTUNA KOMMUN

Antagen av kommunfullmäktige den 19 december 1991, att gälla fr o m den 1 januari 1992. Ändring antagen av kommunfullmäktige den 26 augusti 1993, ändring och tillägg antagen den 18 december 1997 att gälla fr o m den 1 januari 1998.

Kommunfullmäktige har den 23 oktober 2003 upphävt 22 § Allmänhetens frågestund i arbetsordningen.

Kommunfullmäktige har den 13 december 2007 beslutat om att sista stycket i paragraf 4 stryks *Annonseringen i ortstidningarna om sammanträde med fullmäktige skall även omfatta föredragningslistan vid sammanträdet.*

Kommunfullmäktige har den 30 augusti 2012, § 160, infört § 17 a om medborgarförslag att gälla från och med den 1 januari 2013.

Kommunfullmäktige har den 10 december 2015, § 289, beslutat att följande mening i paragraf 4 stryks: *Kommunfullmäktige håller ordinarie sammanträde varje månad utom i juli.* Kommunfullmäktige beslutade även om en ändring avseende valberedningens sammansättning (§ 19) samt om ändrade tidpunkter för anmälan av tjänstgörande ledamöter och ersättare (§ 6), interpellationer och interpellationssvar (§ 15), enkla frågor (§ 16) och frågor i aktuella kommunala angelägenheter (§ 17). Ändringarna trädde ikraft den 1 januari 2016.

Kommunfullmäktige har den 14 december 2017, § xxx, beslutat revidera 5 § om kallelse till sammanträden, ersätta *kungörelse* med *föredragningslista* i 9 och 15 §§, utöka yttranderätten i fullmäktige till att omfatta även revisorernas sakkunniga i samband med att revisionsberättelsen behandlas (10 §), ändrat *Enkel fråga* till *Fråga* (16 §), tagit bort möjligheten att ställa frågor i aktuella kommunala angelägenheter (17 §) och lämna medborgarförslag (§ 17 a). Ändringarna trädde ikraft den 1 januari 2018.

I anslutning till vad kommunallagen (~~1991:139~~)(2017:725) är stadgat om kommunfullmäktige skall följande bestämmelser gälla för fullmäktiges sammanträden och ärendenas handläggning.

1 § Antalet ledamöter

Fullmäktige har 79 ledamöter.

2 § Ordförande och vice ordförande

De år då val av kommunfullmäktige har ägt rum i hela landet, väljer fullmäktige vid sitt första sammanträde en ordförande, en förste vice ordförande och en andre vice ordförande (presidium). Presidiet väljs för fullmäktiges löpande mandatperiod.

3 § Interimsordförande

Tills presidievalen har förrättats, tjänstgör som ordförande den som varit ledamot i fullmäktige längst tid (ålderspresidenten). Om flera ledamöter har lika lång tjänstgöringstid som ledamot, skall den äldste av dem vara ålderspresident.

Om samtliga i presidiet är hindrade att fullgöra uppdraget, fullgör presidenten ordförandens uppgifter.

4 § Tid och plats för sammanträdena

För varje år bestämmer fullmäktige dag och tid för sammanträdena. Avgående fullmäktige bestämmer dagen och tiden för första sammanträdet med nyvalda fullmäktige.

Om det föreligger särskilda skäl för det, får ordföranden efter samråd med vice ordförandena ställa in ett sammanträde eller ändra dagen eller tiden för sammanträdet.

Fullmäktige sammanträder i fullmäktigesalen i Stadshuset. Ordföranden får efter samråd med vice ordförandena bestämma en annan plats för ett visst sammanträde.

Fullmäktige bestämmer i vilken utsträckning uppgift om de ärenden som skall behandlas skall införas i ortstidningarna. Om särskilda skäl föreligger får dock ordföranden inför ett visst sammanträde begränsa annonseringen i ortstidningarna.

5 § Ärenden och handlingar till sammanträdena

Ordföranden bestämmer efter samråd med vice ordförandena när fullmäktige skall behandla ett ärende, om ej annat följer av lag.

~~Kungörelse om sammanträde med kommunfullmäktige skickas tillsammans med till ärendena hörande handlingar till varje ledamot och ersättare.~~

~~Varje ledamot och ersättare ska kallas till sammanträde minst en vecka före sammanträdesdagen. Kallelsen ska vara skriftlig och innehålla uppgift om tid och plats för sammanträdet samt vilka ärenden som ska behandlas. Kallelsen får ske elektroniskt.~~

6 § Anmälan av hinder för ersättares tjänstgöring och inkallande av ersättare

En ledamot som är hindrad att delta i ett helt sammanträde eller i en del av ett sammanträde skall snarast anmäla detta till resp. partiexpedition. Uppgift om vilka ledamöter som har förhinder och vilka ersättare som tjänstgör skall lämnas till kommunstyrelsens kansli senast klockan 15 dagen före sammanträdesdagen. Om en ledamot utan föregående anmälan uteblir från ett sammanträde eller hinder uppkommer för en ledamot att vidare delta i ett pågående sammanträde, kallar ordföranden in den ersättare som är tillgänglig och står i tur att tjänstgöra.

Vad här sagts om ledamot gäller också för ersättare, som kallas till tjänstgöring.

7 § Upprop

I början av varje sammanträde låter ordföranden förrätta upprop enligt uppropslistan. Upprop förrättas också i början av varje ny sammanträdesdag, vid fortsatt sammanträde och när ordföranden anser att det behövs.

Om ledamot infinner sig efter uppropet, skall han/hon anmäla sig hos ordföranden, som efter tillkännagivande om närvaron låter ledamoten inträda i tjänstgöring.

Ledamot och ersättare, som tjänstgör i ledamots ställe, får inte annat än tillfälligtvis lämna sammanträde utan att anmäla detta till ordföranden.

8 § Protokollsjusterare

Ordföranden bestämmer tiden och platsen för justeringen av protokollet från sammanträdet. Fullmäktige väljer två ledamöter att tillsammans med ordföranden justera protokollet från sammanträdet och att i förekommande fall biträda ordföranden vid röstsammanräkningar.

9 § Turordning för handläggning av ärendena

Fullmäktige behandlar ärendena i den turordning som de har tagits upp i **kungörelsen föredragningslistan**. Fullmäktige kan besluta om ändrad turordning för ett eller flera ärenden. Ordföranden bestämmer, när under ett sammanträde ett ärende skall behandlas som inte finns med i **kungörelsen föredragningslistan**.

10 § Yttranderätt vid sammanträdena

Ordföranden i en nämnd eller i en fullmäktigeberedning eller någon annan som besvarar en interpellation eller en fråga får delta i den överläggning som hålls med anledning av svaret. Kommunens revisorer får delta i överläggningen när fullmäktige behandlar revisionsberättelsen, årsredovisningen samt ärende som berör revisorernas egen förvaltning. **Revisorernas sakkunniga har rätt att yttra sig när fullmäktige behandlar revisionsberättelsen.**

Ordföranden får efter samråd med vice ordförandena i den utsträckning som det behövs kalla ordförandena och vice ordförandena i nämnderna, revisorerna samt anställda hos kommunen för att lämna upplysningar vid sammanträdena. Detsamma gäller utomstående sakkunniga.

11 § Talarordning och ordningen vid sammanträdena

Den som har rätt att delta i fullmäktiges överläggningar får ordet i den ordning i vilken han eller hon anmält sig och blivit uppropad. Anförande vid överläggningen i en fråga får inte överstiga fem minuter. Vid överläggningen i vissa frågor, som bestäms av ordföranden efter samråd med särskilt utsedd företrädare för varje partigrupp, får dock ansvarig ordförande och särskilt utsedd företrädare för varje partigrupp hålla ett anförande som inte får överstiga tio minuter.

Den som tidigare haft ordet vid överläggning får hålla två nya anföranden som vart och ett inte får överstiga fem minuter.

Kommunstyrelsens ordförande får dock vid överläggningen i en fråga hålla ett inledningsanförande som inte får överstiga femton minuter och därefter två nya anföranden, varav det första inte får överstiga tio minuter och det andra inte får överstiga fem minuter.

Den som har rätt att delta i fullmäktiges överläggningar har också rätt till ett kort inlägg om högst en minut för ett genmäle med anledning av vad en talare anför. Den som höll anförandet och den som gjort det korta inlägget har därefter rätt till ett kort inlägg om högst en minut för genmäle, varefter den som höll anförandet har rätt till ett inlägg för slutgenmäle om högst en minut. Inlägg görs omedelbart efter den talare som har ordet då begäran om att få göra inlägg framställs.

Om någon i sitt yttrande skulle avlägsna sig från ämnet och inte efter tillsägelse av ordföranden rättar sig får ordföranden ta från honom/henne ordet. I övrigt får ingen avbryta en talare under hans/hennes anförande.

Den som yrkar annat än bifall eller avslag på framlagt förslag skall lämna sitt yrkande skriftligt till ordföranden i anslutning till att yrkandet framställs.

12 § Deltagande i beslut

En ledamot som avser att avstå från att delta i ett beslut, skall anmäla detta till ordföranden, innan beslutet fattas. Har anmälan inte gjorts anses ledamoten ha deltagit i beslutet, om fullmäktige fattar det med acklamation.

13 § Omröstningar

Vid omröstning biträdes ordföranden av de två ledamöterna som har utsetts att justera protokollet. Omröstningen genomförs så, att ledamöterna avger sina röster efter upprop. Uppropet sker enligt uppslagslistan. Ordföranden avger alltid sin röst sist. Sedan uppropet och röstavgivningen genom klubbslag förklarats avslutade, får inte någon ledamot avge sin röst. Avgiven röst får inte heller ändras eller återtas.

Om oenighet uppstår om resultatet av en öppen omröstning, skall en ny omröstning genomföras omedelbart.

En valsedel som avlämnas vid en sluten omröstning skall uppta så många namn som valet avser samt vara omärkt, enkel och sluten. En valsedel är ogiltig om

- den upptar namnet på någon som inte är valbar,
- den upptar flera eller färre namn än det antal personer som skall väljas,
- den upptar ett namn som inte klart utvisar vem som avses.

Detta gäller inte vid val som sker med tillämpning av proportionellt valsätt. För sådana val finns särskilda föreskrifter i lag.

14 § Motioner

En motion skall vara skriftlig och egenhändigt undertecknad av en eller flera motionärer. Ämnen av olika slag får inte tas upp i samma motion.

En motion kan väckas dels vid ett sammanträde med fullmäktige dels genom att den ges in till kommunstyrelsens kansli.

En ersättare får väcka en motion bara när ersättaren tjänstgör som ledamot vid ett sammanträde.

Kommunstyrelsen skall två gånger varje år redovisa de motioner som inte har beretts färdigt. Redovisningen skall göras på fullmäktiges ordinarie sammanträden i april och oktober.

15 § Interpellationer

En interpellation skall vara skriftlig och egenhändigt undertecknad av en ledamot. Den skall ges in till kommunstyrelsens kansli senast klockan 15 dagen före sammanträdesdagen.

Interpellationer får riktas till ordföranden i en nämnd, fullmäktigeberedning, kommunalt företag, utskott, delegation eller beredning under kommunstyrelsen eller till kommunalråd.

Ordförande eller kommunalråd, till vilken interpellationen har ställts får överlämna den till ordföranden i en annan nämnd, fullmäktigeberedning, kommunalt företag, utskott, delegation eller beredning under kommunstyrelsen eller till kommunalråd, om interpellationen avser förhållande som ankommer på någon av dessa.

En ersättare får lämna in en interpellation under ett sammanträde, om ersättaren tjänstgör som ledamot vid sammanträdet.

En interpellation bör besvaras senast under det sammanträde som följer närmast efter det då interpellationen ställdes. Ett svar på interpellationen skall vara skriftligt. Uppgift om interpellations-svar kommer att lämnas vid visst sammanträde bör tas in i **kungörelsen-föredragningslistan**. Den ledamot som har ställt interpellationen skall få del av svaret klockan 15 två dagar före den sammanträdesdag då svaret skall lämnas.

Om en interpellation avser förhållandena i ett sådant företag som avses i 3 kap 17 eller 18 § kommunallagen, få den till vilken interpellationen har ställts överlämna till en av fullmäktige utsedd ledamot i företagets styrelse att besvara interpellationen.

En ersättare som har ställt interpellationen får delta i överläggningen då svaret på interpellationen behandlas bara om ersättaren tjänstgör som ledamot också vid det tillfället.

När interpellationen besvaras får svaret lämnas i ett anförande som räcker längst fem minuter. Den som svarar kan därutöver få ordet för ytterligare två anföranden om vardera tre minuter.

Interpellanten kan få ordet för högst tre anföranden, varav det första får räkna längst fem minuter och övriga längst tre minuter vardera.

Andra talare kan få ordet för högst två anföranden, varav det första får räkna längst fem minuter och det andra längst tre minuter.

16 § Enkel Fråga

En fråga skall vara skriftlig och egenhändigt undertecknad av en ledamot. Den skall lämnas till kommunstyrelsens kansli senast klockan 15 två dagar före det sammanträde vid vilket ledamoten avser att ställa den. Vad som sägs i 15 § gäller i tillämpliga delar också på fråga. Svar på fråga behöver dock inte vara skriftligt.

En fråga bör besvaras under det sammanträde vid vilket den har ställts.

17 § Fråga i aktuell kommunal angelägenhet

~~Vid frågestund får framställas muntlig eller skriftlig fråga i aktuell kommunal angelägenhet. Frågan skall ha bestämt innehåll och skall anmälas eller lämnas till kommunstyrelsens kansli senast klockan 15 två dagar före det sammanträde då den avses ställas.~~

~~Om inte ordföranden beslutar annat behandlas frågorna i den ordning de är anmälda eller lämnade till kansliet. Ordföranden kan besluta om begränsning av anförandena till längst tre minuter.~~

~~Fråga som inte besvaras omedelbart förfaller.~~

17 a § Medborgarförslag

~~De personer som är folkbokförda i kommunen får väcka ärende i kommunfullmäktige (medborgarförslag). Ett medborgarförslag ska vara skriftligt och undertecknat av en eller flera personer. Namnförtydligande, adress och telefonnummer ska anges.~~

~~Ämnen av olika slag får inte tas upp i samma medborgarförslag.~~

~~Ett medborgarförslag väcks genom att det lämnas in till kommunstyrelsens kansli. Kommunledningskontoret gör en juridisk bedömning om hur varje medborgarförslag ska beredas.~~

~~Ett medborgarförslag kan bara behandlas i sak i kommunfullmäktige om det ligger inom kommunfullmäktiges befogenhetsområde.~~

~~Kommunfullmäktige kan i vissa fall överlåta till kommunstyrelsen eller annan nämnd att besluta i ärendet. Förslagsställaren ska i så fall underrättas om vilken nämnd som i fortsättningen kommer att handlägga ärendet. Överlåtelse får inte ske till kommunalt bolag.~~

~~Medborgarförslag ska beredas så att kommunfullmäktige eller styrelse/nämnd kan fatta beslut inom sex månader från det förslaget väcktes.~~

~~När medborgarförslag beretts färdigt och beslut ska fattas, ska förslagsställaren underrättas.~~

~~Kommunstyrelsen ska två gånger per år redovisa de medborgarförslag som inte beretts färdigt. Redovisningen ska göras på kommunfullmäktiges ordinarie sammanträden i april och oktober.~~

~~Förslagsställaren får besked om när ärendet ska behandlas.~~

~~Medborgarförslag kan skriftligen återkallas av förslagsställaren innan det föranlett något beslut i kommunfullmäktige.~~

18 § Förklaring vid revisionsanmärkning

Ordföranden bestämmer i vilken ordning förklaringar över en anmärkning som revisorerna har framställt i revisionsberättelsen skall inhämtas från den nämnd mot vilken anmärkningen har riktats.

19 § Valberedning

På det första sammanträdet med nyvalda fullmäktige väljer fullmäktige en valberedning för den löpande mandatperioden.

Valberedningen består av en ledamot och en ersättare från respektive parti i kommunfullmäktige.

Bland ledamöterna väljer fullmäktige vid samma tillfälle en ordförande och en vice ordförande för den tid som de har valts att vara ledamöter.

Valberedningen skall lägga fram förslag i alla valärenden som fullmäktige skall behandla med undantag av valen av fullmäktiges presidium, valberedning eller fyllnadsval som inte är ordförandeval. Fullmäktige kan dock besluta att förrätta även ett annat val utan föregående beredning.

Valberedningen bestämmer själv sina arbetsformer.

20 § Justering av protokollet

Protokollet justeras av ordföranden och två ledamöter.

Fullmäktige får besluta att en paragraf i protokollet skall justeras omedelbart. Paragrafen skall redovisas skriftligt, innan fullmäktige justerar den.

21 § Reservation

Om en ledamot har reserverat sig mot ett beslut och ledamoten vill motivera reservationen, skall ledamoten göra det skriftligt. Motiveringen skall lämnas till sekreteraren före den tidpunkt som har fastställts för justeringen av protokollet.
